WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 1 lipca 2008 r. *

W sprawach połączonych C-341/06 P i C-342/06 P

mających za przedmiot dwa odwołania w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości, wniesione w dniu 4 sierpnia 2006 r.,

Chronopost SA, z siedzibą w Issy-les-Moulineaux (Francja), reprezentowana przez adwokata D. Berlina (C-341/06 P),

La Poste, z siedzibą w Paryżu (Francja), reprezentowana przez adwokata H. Lehmana (C-342/06 P),

wnoszące odwołania,

w której pozostałymi uczestnikami postępowania są:

Union française de l'express (UFEX), z siedzibą w Roissy-en-France (Francja),

* Język postępowania: francuski.

DHL Express (France) SAS, dawniej DHL International SA, z siedzibą w Roissy-en-France,

Federal express international (France) SNC, z siedzibą w Gennevilliers (Francja),

CRIE SA, w stanie likwidacji, z siedzibą w Asnières (Francja),

reprezentowane przez adwokatów E. Morgana de Rivery'ego oraz J. Derenne'a,

strona skarżąca w pierwszej instancji,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez C. Giolita, działającego w charakterze pełnomocnika, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji,

Republika Francuska, reprezentowana przez G. de Berguesa oraz F. Milliona, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

interwenient w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, P. Jann, C.W.A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, G. Arestis i U. Lõhmus, prezesi izb, P. Kūris, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský (sprawozdawca), E. Levits i A. Ó Caoimh, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,
sekretarz: R. Grass,

uwzględniając procedurę pisemną,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 6 grudnia 2007 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W odwołaniach Chronopost SA (zwana dalej „Chronopost") (C-341/06 P) i La Poste (C-342/06 P) wnoszą o uchylenie wyroku Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 7 czerwca 2006 r. w sprawie T-613/97 UFEX i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-1531, (zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem").

2 W zaskarżonym wyroku Sąd stwierdził częściową nieważność decyzji Komisji 98/365/WE z dnia 1 października 1997 r. w sprawie pomocy przyznanej SFMI-Chronopost przez Francję (Dz.U. 1998, L 164, s. 37, zwanej dalej „zaskarżoną decyzją").

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

3 Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu są przedstawione w pkt 2–18 zaskarżonego wyroku w następujący sposób:

„2 [La Poste], prowadząca działalność w warunkach monopolu prawnego w sektorze przesyłek zwykłych, stanowiła do końca 1990 r. integralną część francuskiej administracji. Od dnia 1 stycznia 1991 r. La Poste została zorganizowana w formie osoby prawnej prawa publicznego, zgodnie z przepisami ustawy 90–568 z dnia 2 lipca 1990 r. dotyczącej organizacji powszechnej usługi pocztowej i telekomunikacyjnej (JORF z dnia 8 lipca 1990 r., s. 8069, zwanej dalej »ustawą 90-568«). Ustawa ta upoważnia La Poste do prowadzenia niektórych otwartych na konkurencję rodzajów działalności, w szczególności świadczenia usługi przesyłki ekspresowej.

3 La Société française de messagerie internationale (Francuska spółka przesyłek międzynarodowych, zwana dalej »SFMI«) jest spółką prawa prywatnego, której, począwszy od końca 1985 r., powierzono zarządzanie usługą przesyłki ekspresowej świadczonej przez La Poste. Zakładowy kapitał akcyjny tego przedsiębiorstwa wynosił 10 mln franków francuskich (FRF) (około 1 524 490 EUR) i był podzielony między Sofipost (66%), kontrolowaną w całości przez La Poste spółkę holdingową, a TAT Express (34%), spółkę zależną spółki lotniczej Transport aérien transrégional (zwaną dalej »TAT«).

4 Szczegółowe warunki wykonywania i sprzedaży usługi przesyłki ekspresowej, świadczonej przez SFMI pod nazwą EMS/Chronopost, zostały określone w drodze zarządzenia francuskiego ministerstwa poczty i telekomunikacji z dnia

19 sierpnia 1986 r. Zgodnie z tym zarządzeniem La Poste miała obowiązek udzielenia SFMI wsparcia logistycznego i handlowego. Stosunki kontraktowe między La Poste i SFMI regulowały umowy, z których pierwsza była datowana na 1986 r.

5 W 1992 r. struktura działalności w zakresie przesyłki ekspresowej wykonywanej przez SFMI uległa zmianie. Sofipost oraz TAT utworzyły nową spółkę, [Chronopost], w której w dalszym ciągu miały, odpowiednio, 66% i 34% akcji. Spółka Chronopost, mająca do dnia 1 stycznia 1995 r. wyłączny dostęp do sieci La Poste, skoncentrowała się na usłudze krajowej przesyłki ekspresowej. Spółka SFMI została nabyta przez GD Express Worldwide France, spółkę zależną międzynarodowego przedsiębiorstwa joint venture australijskiej spółki TNT oraz poczt z pięciu krajów, a koncentracja ta została zatwierdzona w decyzji Komisji z dnia 2 grudnia 1991 r. (Sprawa IV/M.102 — TNT/Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Poste i Sweden Post) (Dz.U. C 322, s. 19). SFMI prowadziła nadal działalność w zakresie międzynarodowej przesyłki ekspresowej, wykorzystując spółkę Chronopost (zwaną dalej »SFMI-Chronopost«) w charakterze przedstawiciela i usługodawcy zajmującego się przesyłkami międzynarodowymi we Francji.

6 Syndicat français de l'express international (SFEI) […] jest związkiem zawodowym prawa francuskiego skupiającym niemal wszystkie spółki świadczące usługi przesyłki ekspresowej, konkurencyjne względem SFMI-Chronopost.

7 W dniu 21 grudnia 1990 r. SFEI złożył skargę do Komisji [Wspólnot Europejskich], w której podniósł w szczególności, że wsparcie logistyczne i handlowe udzielane [SFMI-Chronopost] przez La Poste stanowiło pomoc [państwa] w rozumieniu art. 92 traktatu WE (obecnie, po zmianie, art. 87 WE). W skardze zawiadomiono przede wszystkim o tym, że zapłata uiszczona przez SFMI z tytułu wsparcia udzielonego przez La Poste nie odpowiadała normalnym warunkom rynkowym. Zdaniem wnoszącego skargę do Komisji, różnica między ceną rynkową takich usług a ceną rzeczywiście zapłaconą przez [SFMI-Chronopost] stanowiła pomoc państwa. Do skargi załączono analizę ekonomiczną — sporządzoną na wniosek SFEI przez firmę konsultingową Braxton Associés [zwaną dalej »Braxton«] — mającą na celu obliczenie kwoty pomocy w latach 1986–1989.

8 Pismem z dnia 10 marca 1992 r. Komisja poinformowała SFEI o umorzeniu postępowania w sprawie złożonej do niej skargi. W dniu 16 maja 1992 r. SFEI i inne przedsiębiorstwa wniosły do Trybunału skargę o stwierdzenie nieważności tej decyzji. Trybunał orzekł o umorzeniu postępowania (postanowienie Trybunału z dnia 18 listopada 1992 r. w sprawie C-222/92 SFEI i in. przeciwko Komisji, niepublikowane w Zbiorze) po wydaniu przez Komisję decyzji z dnia 9 lipca 1992 r. o cofnięciu decyzji z dnia 10 marca 1992 r.

9 Na żądanie Komisji Republika Francuska przekazała jej informacje pismem z dnia 21 stycznia, faksem z dnia 3 maja oraz pismem z dnia 18 czerwca 1993 r.

10 W dniu 16 czerwca 1993 r. SFEI i inne przedsiębiorstwa wniosły do sądu gospodarczego w Paryżu powództwo przeciwko SFMI, spółce Chronopost, La Poste i innym. Załączono do niego kolejną analizę sporządzoną przez [Braxton], uaktualniającą dane zawarte w pierwszej analizie i przedłużającą okres, w odniesieniu do którego obliczano pomoc, do końca 1991 r. Wyrokiem z dnia 5 stycznia 1994 r. sąd gospodarczy w Paryżu zwrócił się do Trybunału z kilkoma pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi wykładni art. 92 i art. 93 traktatu WE (obecnie art. 88 WE), z których jedno dotyczyło pojęcia pomocy państwa w okolicznościach niniejszej sprawy. W załączeniu do swoich uwag z dnia 10 maja 1994 r. rząd francuski przedstawił Trybunałowi analizę ekonomiczną sporządzoną przez firmę Ernst & Young. W wyroku z dnia 11 lipca 1996 r. w sprawie SFEI i in. (C-39/94, Rec. s. I-3547 […]) Trybunał orzekł, że »udzielenie wsparcia logistycznego i handlowego przez przedsiębiorstwo publiczne swoim spółkom zależnym prawa prywatnego prowadzącym działalność otwartą na wolną konkurencję może stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 92 traktatu, jeżeli zapłata otrzymana w zamian jest niższa od tej, jaka byłaby żądana w normalnych warunkach rynkowych« (pkt 62).

11 W tym czasie pismem Komisji z dnia 20 marca 1996 r. Republika Francuska została poinformowana o wszczęciu procedury przewidzianej w art. 93 ust. 2 traktatu. W dniu 30 maja 1996 r. skierowała do Komisji swoje uwagi w tej kwestii.

[…]

13 W dniu 17 sierpnia 1996 r. SFEI przedstawił Komisji swoje uwagi w odpowiedzi na ten komunikat. Do uwag tych załączył on kolejną analizę ekonomiczną, sporządzoną przez firmę konsultingową Bain & Co. Ponadto SFEI rozszerzył przedmiot swojej skargi do Komisji z dnia 21 grudnia 1990 r. o pewne nowe elementy, w szczególności wykorzystywanie wizerunku marki La Poste, uprzywilejowany dostęp do anteny Radio France, ulgi celne i podatkowe oraz inwestowanie La Poste w budowę centrów spedycyjnych.

14 We wrześniu 1996 r. Komisja przekazała Republice Francuskiej uwagi SFEI. Republika Francuska w odpowiedzi wystosowała do Komisji pismo, do którego załączyła analizę ekonomiczną sporządzoną przez firmę konsultingową Deloitte Touche Tohmatsu (zwaną dalej »analizą Deloitte«).

[…]

18 W dniu 1 października 1997 r. Komisja wydała [sporną] decyzję […]".

Sporna decyzja

4 Z pkt 19–23 zaskarżonego wyroku wynika, co następuje:

„19 W [spornej] decyzji Komisja stwierdziła, że należy wyodrębnić dwie grupy środków. Grupa pierwsza obejmuje udzielenie przez La Poste, po pierwsze, wsparcia logistycznego polegającego na udostępnieniu SFMI-Chronopost infrastruktury pocztowej w celu przyjmowania, sortowania, przemieszczania i doręczania jej przesyłek, a po drugie, wsparcia handlowego polegającego na dostępie SFMI-Chronopost do klientów La Poste oraz wniesienie przez La Poste na rzecz

SFMI-Chronopost jej kapitału handlowego. Grupa druga obejmuje środki szczególne, jak uprzywilejowany dostęp do anteny Radio France oraz ulgi podatkowe i celne.

20 Komisja uznała, że rozstrzygająca jest kwestia, czy »warunki transakcji między La Poste i SFMI-Chronopost [były] porównywalne do warunków równorzędnej transakcji między prywatną spółką dominującą, która również może znajdować się w sytuacji monopolu (przykładowo z powodu posiadania wyłącznych praw), i jej spółką zależną«. Zdaniem Komisji, żadna korzyść finansowa nie występuje, jeżeli wewnętrzne ceny towarów i usług wymienianych przez spółki wchodzące w skład tej samej grupy były »obliczane na podstawie kosztów łącznych (czyli kosztów całkowitych powiększonych o zwrot kapitału własnego)«.

21 W tym względzie Komisja zauważyła, że płatności dokonane przez SFMI-Chronopost nie pokrywały kosztów całkowitych w dwóch pierwszych latach prowadzenia działalności, lecz pokrywały wszystkie koszty z pominięciem wydatków poniesionych przez centralę oraz dyrekcje regionalne. Komisja uznała, po pierwsze, że nie było nieprawidłowości w tym, że w początkowym okresie działalności płatności dokonane przez nowe przedsiębiorstwo, czyli SFMI-Chronopost, pokrywały jedynie koszty zmienne. Po drugie, zdaniem Komisji, Republika Francuska mogła wykazać, że od 1988 r. zapłata uiszczana przez SFMI-Chronopost pokrywała wszystkie koszty ponoszone przez La Poste, jak również zwrot kapitału własnego wniesionego przez tę ostatnią. Komisja obliczyła ponadto, że wewnętrzna stopa zwrotu (dalej zwana »IRR«) z inwestycji La Poste jako akcjonariusza znacznie przewyższała koszt kapitału spółki w 1986 r., czyli zwykłą stopę zwrotu żądaną przez inwestora prywatnego w podobnych okolicznościach. W konsekwencji, zdaniem Komisji, La Poste udzieliła swojej spółce zależnej wsparcia logistycznego i handlowego w normalnych warunkach rynkowych, a więc wsparcie to nie stanowiło pomocy państwa.

22 W odniesieniu do grupy drugiej, czyli różnego rodzaju środków szczególnych, Komisja uznała, że SFMI-Chronopost nie odniosła żadnej korzyści w odniesieniu do procedury odprawy celnej, opłaty skarbowej, podatków od wynagrodzeń czy terminów płatności. W opinii Komisji wykorzystywanie należących

do La Poste pojazdów w charakterze nośnika reklamowego należało uznać za normalne wsparcie handlowe między spółką dominującą a spółką zależną, a SFMI-Chronopost — zdaniem Komisji — nie korzystała z preferencyjnego traktowania w odniesieniu do reklamy na antenie Radio France. Komisja mogła również ustalić, że zobowiązania podjęte przez La Poste podczas zatwierdzania przedsiębiorstwa joint venture w decyzji Komisji z dnia 2 grudnia 1991 r. nie stanowiły pomocy państwa.

23 W art. 1 [spornej] decyzji Komisja stwierdziła:

»Wsparcie logistyczne i handlowe udzielone przez La Poste swojej spółce zależnej, SFMI-Chronopost, inne transakcje finansowe między dwoma spółkami, związek między SFMI-Chronopost i Radio France, procedura celna stosowana względem La Poste i SFMI-Chronopost, system podatków od wynagrodzeń oraz opłat skarbowych mających zastosowanie wobec La Poste i jej inwestowania […] w budowę centrów spedycyjnych nie stanowią pomocy państwa na rzecz SFMI-Chronopost«".

Pierwsze postępowanie przed Sądem

5 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 30 grudnia 1997 r. SFEI, obecnie Union française de l'express (UFEX), a także trzy spółki, które są jej członkami, mianowicie DHL International SA, Federal express international (France) SNC i CRIE SA (zwane dalej „UFEX i in."), wniosły skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji. Chronopost, La Poste i Republika Francuska przystąpiły do sprawy w charakterze interwenientów po stronie Komisji.

6 Na poparcie swej skargi UFEX i in. podniosły cztery zarzuty nieważności oparte, odpowiednio, na naruszeniu prawa do obrony, a w szczególności prawa dostępu do akt sprawy, na niewystarczającym uzasadnieniu, na błędach w ustaleniach faktycznych i oczywistych błędach w ocenie, jak również na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa.

7 Zarzut czwarty został podzielony na dwie części, zgodnie z którymi Komisja nie zastosowała w należyty sposób pojęcia pomocy państwa, po pierwsze, nie uwzględniając normalnych warunków rynkowych w analizie zapłaty za wsparcie udzielone SFMI-Chronopost przez La Poste, a po drugie, wyłączając z zakresu tego pojęcia różnego rodzaju środki, z których miała skorzystać SFMI-Chronopost.

8 Sąd orzekł w przedmiocie tej skargi w wyroku z dnia 14 grudnia 2000 r. w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji (T-613/97, Rec. s. II-4055).

Wyrok w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji

9 W przywołanym powyżej wyroku w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji Sąd uznał, że pierwsza część czwartego zarzutu była zasadna.

10 W pkt 79 wspomnianego wyroku Sąd uznał, że:

„79 W konsekwencji należy stwierdzić nieważność art. 1 [spornej] decyzji w zakresie, w jakim stanowi on, że wsparcie logistyczne i handlowe udzielone przez La Poste swojej spółce zależnej, SFMI-Chronopost, nie stanowi pomocy państwa na rzecz SFMI-Chronopost, bez potrzeby rozważania drugiej części tego zarzutu czy pozostałych zarzutów w zakresie, w jakim dotyczą one kwestii wsparcia logistycznego i handlowego udzielonego przez La Poste swojej spółce zależnej SFMI-Chronopost. W szczególności nie jest konieczne zbadanie zarzutu drugiego, w ramach którego skarżące twierdzą w istocie, że uzasadnienie [spornej] decyzji dotyczące wsparcia logistycznego i handlowego jest niewystarczające".

11 W kolejnych punktach ww. wyroku w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji Sąd zbadał więc jedynie zarzut pierwszy dotyczący podnoszonego naruszenia prawa UFEX i in. do obrony oraz argumenty przedstawione w ramach zarzutu trzeciego dotyczącego błędów w ustaleniach faktycznych i oczywistych błędów w ocenie, które nie były połączone z tymi uprzednio rozważanymi w ramach zarzutu czwartego. W obu przypadkach zastrzeżenia przedstawione przez UFEX i in. zostały oddalone.

12 W związku z tym Sąd ograniczył się do stwierdzenia nieważności art. 1 spornej decyzji, w zakresie w jakim stanowi on, że wsparcie logistyczne i handlowe udzielone przez La Poste swojej spółce zależnej SFMI-Chronopost nie stanowi pomocy państwa na rzecz SFMI-Chronopost.

Odwołania od wyroku w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji

13 Pismami złożonymi w sekretariacie Trybunału, odpowiednio, w dniach 19 i 23 lutego 2001 r. Chronopost, La Poste i Republika Francuska wniosły na podstawie art. 56 statutu WE Trybunału Sprawiedliwości odwołania od ww. wyroku w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji. Odwołania te zostały połączone.

14 W wyroku z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawach połączonych C-83/01 P, C-93/01 P i C-94/01 P Chronopost i in. przeciwko Ufex i in., Rec. s. I-6993, Trybunał uznał za zasadny pierwszy zarzut odwołania oparty na naruszeniu art. 92 ust. 1 traktatu wskutek dokonanej przez Sąd błędnej wykładni pojęcia normalnych warunków rynkowych.

15 Z pkt 32–41 ww. wyroku w sprawach połączonych Chronopost i in. przeciwko Ufex i in. wynika, co następuje:

„32 […] Sąd wskazał w pkt 75 wyroku [w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji], że Komisja była zobowiązana przynajmniej do zbadania, czy uzyskane przez La Poste świadczenie wzajemne było porównywalne z takim, jakiego żądałaby prywatna spółka finansowa lub prywatna grupa przedsiębiorstw, które nie prowadzą działalności w zmonopolizowanym sektorze.

33 Ocena ta, w której nie uwzględniono okoliczności, że przedsiębiorstwo takie jak La Poste znajduje się w sytuacji zasadniczo odmiennej od sytuacji przedsiębiorstwa prywatnego prowadzącego działalność w normalnych warunkach rynkowych, narusza prawo.

34 La Poste powierzono świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym w rozumieniu art. 90 ust. 2 traktatu WE [obecnie art. 86 ust. 2 WE] (zob. wyrok Trybunału z dnia 19 maja 1993 r. w sprawie C-320/91 Corbeau, Rec. s. I-2533, pkt 15). Usługa tego rodzaju polega w istocie na obowiązku zapewnienia przyjmowania, przemieszczania i doręczania przesyłek na rzecz wszystkich użytkowników na całym terytorium danego państwa członkowskiego, na podstawie ujednoliconej taryfy pocztowej i przy podobnych wymogach jakości.

35 W tym celu La Poste powinna była wyposażyć się bądź też została wyposażona w znaczną infrastrukturę oraz środki (»sieć pocztowa«) umożliwiające jej świadczenie podstawowej usługi pocztowej wszystkim użytkownikom, w tym także na terenach o niskiej gęstości zaludnienia, na których taryfy nie pokrywałyby kosztów świadczenia tej usługi.

36 Z powodu cech charakterystycznych usługi, której świadczenie sieć La Poste jest zobowiązana zapewnić, utworzenie i utrzymanie tej sieci nie odpowiada czysto handlowej logice. Jak przypomniano w pkt 22 niniejszego wyroku, Ufex i in. przyznali zresztą, że taka sieć, z jakiej mogła korzystać SFMI-Chronopost, z pewnością nie jest siecią rynkową. W konsekwencji sieć ta nie mogłaby nigdy zostać utworzona przez prywatne przedsiębiorstwo.

37 Ponadto udzielanie wsparcia logistycznego i handlowego jest nierozerwalnie związane z siecią La Poste, ponieważ polega ono właśnie na oddaniu do dyspozycji sieci, która nie ma odpowiednika na rynku.

38 W tych okolicznościach, w braku jakiejkolwiek możliwości porównania sytuacji La Poste z sytuacją prywatnej grupy przedsiębiorstw, które nie wykonują działalności w zmonopolizowanym sektorze, »normalne warunki rynkowe«, z konieczności hipotetyczne, należy oceniać w odniesieniu do dostępnych obiektywnych i możliwych do sprawdzenia elementów.

39 W niniejszym przypadku koszty poniesione przez La Poste w celu udzielenia swojej spółce zależnej wsparcia logistycznego i handlowego mogą stanowić takiż obiektywny i możliwy do sprawdzenia element.

40 Na tej podstawie można wykluczyć istnienie pomocy państwa na rzecz SFMI-Chronopost, jeżeli — po pierwsze — zostanie ustalone, że żądane świadczenie wzajemne należycie pokrywa dodatkowe koszty zmienne poniesione wskutek udzielenia wsparcia logistycznego i handlowego, odpowiedni wkład w koszty stałe wynikające z wykorzystywania sieci pocztowej oraz właściwej wysokości zwrot kapitału własnego, o ile jest on przeznaczony na konkurencyjną działalność SFMI-Chronopost, a po drugie, jeżeli żadne przesłanki nie pozwalają na przypuszczenie, że te elementy zostały oszacowane poniżej ich wartości lub ustalone w sposób arbitralny.

41 W świetle powyższych rozważań Sąd naruszył prawo, dokonując wykładni art. 92 ust. 1 traktatu w ten sposób, że Komisja nie mogła dokonać oceny istnienia pomocy na rzecz SFMI-Chronopost w oparciu o koszty poniesione przez La Poste, lecz była ona zobowiązana do zbadania, czy uzyskane przez La Poste świadczenie wzajemne było »porównywalne z takim, jakiego żądałyby prywatna spółka finansowa lub prywatna grupa przedsiębiorstw, które nie prowadzą działalności w zmonopolizowanym sektorze, a które prowadzą politykę strukturalną, globalną lub sektorową, kierowaną długoterminowymi perspektywami«”.

16 W konsekwencji, uznawszy wcześniej, że nie było konieczne badanie pozostałych zarzutów odwołania i że stan postępowania nie pozwalał na wydanie ostatecznego rozstrzygnięcia, Trybunał uchylił ww. wyrok w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji i przekazał sprawę Sądowi do ponownego rozpoznania.

Drugie postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

17 Sprawa została przydzielona czwartej izbie Sądu w składzie powiększonym. W związku ze zmianą składu izb Sądu na podstawie decyzji Sądu z dnia 13 września 2004 r. (Dz.U. C 251, s. 12) sędzia sprawozdawca został przydzielony do trzeciej izby w składzie powiększonym i w konsekwencji niniejsza sprawa została przydzielona tej izbie (pkt 37 zaskarżonego wyroku).

18 Procedura ustna została zamknięta najpierw w dniu 23 sierpnia 2005 r., a następnie w dniu 19 grudnia 2005 r. po ponownym otwarciu tej procedury.

19 W zaskarżonym wyroku Sąd orzekł w przedmiocie żądań, z którymi strony wystąpiły po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania.

20 W pkt 49 zaskarżonego wyroku Sąd uznał w pierwszej kolejności, że UFEX i in. podtrzymywały w istocie zarzuty: drugi, trzeci i czwarty, podniesione w toku postępowania zakończonego ww. wyrokiem w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji, mianowicie zarzuty oparte, odpowiednio, na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, na niedokładnych ustaleniach faktycznych i oczywistych błędach w ocenie popełnionych w analizie zapłaty za wsparcie udzielone przez La Poste, jak również na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa.

21 W pkt 51 zaskarżonego wyroku Sąd uznał, że w pierwszej kolejności należało zbadać zarzut oparty na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, a następnie dodał, że „pozostające ze sobą w związku zarzuty oparte na niedokładnych ustaleniach faktycznych i oczywistych błędach w ocenie, jak również błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa, zostaną łącznie rozważone w dalszej kolejności".

22 W pkt 63–71 zaskarżonego wyroku Sąd przypomniał orzecznictwo w zakresie uzasadnienia, a w pkt 77–95 tego wyroku uwzględnił zarzut pierwszy z tego względu, że uzasadnienie spornej decyzji nie pozwalało oszacować dodatkowych kosztów zmiennych poniesionych wskutek udzielenia wsparcia logistycznego i handlowego ani odpowiedniego wkładu w koszty stałe wynikające z wykorzystywania sieci pocztowej, ani właściwej wysokości zwrotu kapitału własnego, ani ogólnego pokrycia kosztów.

23 Sąd wskazał ponadto w pkt 96–100 zaskarżonego wyroku na okoliczności, które usprawiedliwiały w danym przypadku bardziej szczegółowe uzasadnienie spornej decyzji.

24 W pkt 101 wspomnianego wyroku Sąd uznał, „że należy stwierdzić nieważność [spornej] decyzji z powodu braku uzasadnienia w zakresie, w jakim stwierdza się w niej, iż wsparcie logistyczne i handlowe udzielone SFMI-Chronopost przez La Poste nie stanowi pomocy państwa".

25 Sąd zbadał następnie zarzut oparty na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa.

26 Po pierwsze, Sąd uznał w pkt 102 zaskarżonego wyroku, że ze względu na niewystarczające uzasadnienie spornej decyzji nie mógł on rozważyć argumentów opartych na zarzucanym braku pokrycia kosztów SFMI-Chronopost, niedocenieniu przez Komisję niektórych kwestii lub ich arbitralnym potraktowaniu, błędach w korek-

tach rachunkowych popełnionych w załączniku 4 do analizy Deloitte, nadzwyczaj wysokim poziomie IRR lub przyczynach rentowności SFMI-Chronopost.

27 Po drugie, Sąd odrzucił w pkt 162–171 zaskarżonego wyroku wszystkie pozostałe argumenty przedstawione przez UFEX i in., z wyjątkiem argumentu, zgodnie z którym przeniesienie klientów usługi Postadex stanowiło samo w sobie środek odrębny od wsparcia logistycznego i handlowego, a więc również pomoc państwa.

28 W tej ostatniej kwestii Sąd stwierdził, że Komisja naruszyła prawo, uznając, że przeniesienie to nie stanowiło pomocy państwa, gdyż nie przynosiło żadnej korzyści pieniężnej.

29 W konsekwencji Sąd orzekł w zaskarżonym wyroku, co następuje:

— stwierdził nieważność spornej decyzji w zakresie, w jakim stwierdza ona, że ani wsparcie logistyczne i handlowe udzielone przez La Poste swojej spółce zależnej SFMI-Chronopost, ani przeniesienie klientów usługi Postadex nie stanowią pomocy państwa na rzecz SFMI-Chronopost;

— obciążył Komisję własnymi kosztami oraz kosztami UFEX i in. w 75%, z wyłączeniem kosztów poniesionych wskutek interwencji przed Sądem i Trybunałem;

— obciążył UFEX i in. pozostałą częścią własnych kosztów poniesionych w postępowaniu przed Sądem i Trybunałem; i

— obciążył Chronopost, La Poste i Republikę Francuską własnymi kosztami poniesionymi w postępowaniu przed Sądem i Trybunałem.

Postępowanie przed Trybunałem w przedmiocie niniejszych odwołań

30 W odwołaniu Chronopost wnosi do Trybunału o:

— uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim stwierdza on częściową nieważność spornej decyzji;

— utrzymanie w mocy pozostałej części zaskarżonego wyroku i wydanie ostatecznego orzeczenia w sprawie;

— oddalenie skargi o stwierdzenie nieważności spornej decyzji; i

— obciążenie UFEX i in. kosztami.

31 W odwołaniu La Poste wnosi do Trybunału o:

— uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim stwierdza on częściową nieważność spornej decyzji; i

— obciążenie UFEX i in. kosztami poniesionymi przez La Poste w postępowaniu przed Sądem i Trybunałem.

32 UFEX i in. wnoszą do Trybunału o:

— oddalenie odwołań; i

— obciążenie Chronopost i La Poste kosztami.

33 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 18 kwietnia 2007 r. obie sprawy zostały połączone do łącznego rozpoznania w procedurze ustnej i do wydania wyroku.

W przedmiocie odwołań

34 Chronopost i La Poste, które wnoszą niniejsze odwołania, podnoszą zasadniczo cztery zarzuty oparte odpowiednio na:

— uchybieniu proceduralnym dotyczącym nieprawidłowego składu izby, która wydała zaskarżony wyrok;

— uchybieniu proceduralnym dotyczącym rozstrzygnięcia Sądu co do istoty w przedmiocie niedopuszczalnego zarzutu;

— naruszeniu prawa przez Sąd przy dokonywaniu oceny obowiązku uzasadnienia spornej decyzji w odniesieniu do wsparcia logistycznego i handlowego udzielonego SFMI-Chronopost przez La Poste;

— naruszeniu prawa przez Sąd przy dokonywaniu oceny pojęcia pomocy państwa w odniesieniu do przeniesienia klientów usługi Postadex.

W przedmiocie pierwszego zarzutu opartego na uchybieniu proceduralnym dotyczącym nieprawidłowego składu izby, która wydała zaskarżony wyrok

Argumentacja stron

35 Chronopost i La Poste twierdzą, że zaskarżony wyrok wydano w wyniku postępowania dotkniętego uchybieniami, ponieważ sędzia sprawozdawca w składzie orzekającym, który wydał ten wyrok, był przewodniczącym i sędzią sprawozdawcą w składzie orzekającym, który wydał ww. wyrok w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji.

36 Podstawowa zasada prawa do rzetelnego procesu sądowego, przewidziana w art. 6 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności podpisanej w dniu 4 listopada 1950 r. w Rzymie (zwanej dalej „EKPC"), która wymaga rozpatrzenia sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd, oznacza, że skład izby, której przekazano sprawę do ponownego rozpoznania po uchyleniu ww. wyroku w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji, nie może budzić wątpliwości co do bezstronności tego składu orzekającego ze względu na obecność w tym składzie sędziego, który rozpoznawał tę sprawę jako sędzia sprawozdawca w ramach składu, który wydał uchylony wyrok. W konsekwencji doszło do naruszenia art. 6 UE.

37 Po pierwsze, UFEX i in. twierdzą, że ten zarzut jest niedopuszczalny. Skład izby, która wydała zaskarżony wyrok, oraz nazwisko sędziego sprawozdawcy były znane jeszcze przed otwarciem procedury ustnej przed Sądem, w związku z czym Chronopost i La Poste mogły przedstawić swoje wątpliwości co do bezstronności składu w toku tej procedury ustnej. Ponieważ zrezygnowały z tej możliwości, ich zarzut jest więc nowy, a tym samym niedopuszczalny, jak stwierdził Trybunał w wyroku z dnia 9 września 1999 r. w sprawie C-64/98 P Petrides przeciwko Komisji, Rec. s. I-5187.

38 Po drugie, UFEX i in. twierdzą, że ten zarzut jest bezzasadny. Skład izby, która wydała zaskarżony wyrok, był w rzeczywistości zgodny z przepisami art. 118 regulaminu Sądu, które określają ten skład, gdy Trybunał przekazuje Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania po uchyleniu pierwszego wyroku.

39 Przepisy te nie wprowadzają wymogu przydzielenia sprawy innemu składowi, co zresztą byłoby niemożliwe, gdy pierwszy wyrok został wydany przez Sąd w pełnym składzie. Nie istnieje żadna tradycja konstytucyjna wspólna państwom członkowskim, na którą można powołać się w tym zakresie. Uznaje się, że kolegialność neutralizuje ryzyko stronniczości członka składu orzekającego.

40 Mając na względzie stanowisko Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (zwanego dalej „Trybunałem Praw Człowieka") w kwestii bezstronności sądu, należy uznać, że w niniejszej sprawie nie można było stwierdzić żadnego subiektywnego lub obiektywnego elementu stronniczości. Wprost przeciwnie, powierzenie sprawy równie skomplikowanej jak niniejsza sprawa temu samemu sędziemu sprawozdawcy co sędzia sprawozdawca, który rozpoznawał sprawę przed jej przekazaniem do ponownego rozpoznania, stanowi przejaw dobrego administrowania wymiarem sprawiedliwości.

41 Chronopost i La Poste kwestionują w swoich replikach twierdzenie, że ich zarzut jest niedopuszczalny. W rzeczywistości UFEX i in. nie mogą w żadnym razie powoływać się na nowy charakter zarzutu opartego na naruszeniu podstawowej zasady, który stanowi w związku z tym bezwzględną przeszkodę procesową i którego nie można się zrzec.

42 Ponadto nie można było podnieść tego zarzutu przed wydaniem wyroku przez Sąd. Co więcej, nie stanowi on jednej z kwestii incydentalnych, w przedmiocie których Sąd może orzekać na podstawie art. 111 regulaminu. Wspomniany regulamin nie przewiduje ponadto możliwości wyłączenia sędziego. Zarzut ten został podniesiony w odwołaniu do Trybunału, w związku z czym nie chodzi o nowy zarzut przedstawiony „w toku postępowania" w rozumieniu art. 42 § 2 regulaminu Trybunału.

43 UFEX i in. twierdzą w duplikach, iż argument podniesiony w replice, że naruszenie podstawowej zasady jest bezwzględną przeszkodą procesową, stanowi nowy zarzut, który w związku z tym jest niedopuszczalny. Ponadto postępowaniem, o którym mowa w art. 42 § 2 regulaminu Trybunału, jest postępowanie, które rozpoczyna się przed Sądem i jest kontynuowane przed Trybunałem w ramach odwołania.

Ocena Trybunału

44 Prawo do rzetelnego procesu sądowego, ukształtowane w szczególności przez art. 6 ust. 1 EKPC, stanowi prawo podstawowe, którego Unia Europejska przestrzega jako zasadę ogólną w oparciu o art. 6 ust. 2 UE (zob. wyrok z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie C-305/05 Ordre des barreaux francophones et germanophone i in., Zb.Orz. s. I-5305, pkt 29).

45 Prawo do rzetelnego procesu sądowego oznacza, że każdy powinien mieć prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą. Prawo to ma zastosowanie w ramach środka prawnego skierowanego przeciw decyzji Komisji (zob. podobnie wyrok z dnia 17 grudnia 1998 r. w sprawie C-185/95 P Baustahlgewebe przeciwko Komisji, Rec. s. I-8417, pkt 21).

46 Gwarancje dostępu do niezawisłego i bezstronnego sądu, a w szczególności gwarancje określające pojęcie, jak również skład tego sądu, stanowią podstawę prawa do rzetelnego procesu sądowego. Prawo to oznacza, że każdy sąd jest zobowiązany zbadać, czy ze względu na swój skład stanowi on taki właśnie niezawisły i bezstronny sąd, jeżeli pojawia się w tym względzie wątpliwość, która nie wydaje się od razu oczywiście pozbawiona znaczenia. Badanie to jest nieodzowne w kontekście zaufania, które sądy społeczeństwa demokratycznego muszą wzbudzać u jednostki (zob. w tym względzie wyrok ETPC z dnia 23 kwietnia 1996 r. w sprawie Remli przeciwko Francji, *Recueil des arrêts et décisions,* 1996-II, s. 574, § 48). W tym sensie taka kontrola stanowi istotny wymóg formalny, którego należy bezwzględnie dochować.

47 Wynika stąd, że jeśli w ramach odwołania pojawia się w tym względzie wątpliwość, która nie jest, tak jak w niniejszej sprawie, oczywiście pozbawiona znaczenia, Trybunał ma obowiązek zbadać prawidłowość składu izby Sądu, która wydała zaskarżony wyrok.

48 Innymi słowy, zarzut oparty na nieprawidłowym składzie Sądu — taki jak zarzut, który jest rozpoznawany przez Trybunał — należy uznać za bezwzględną przeszkodę procesową, która winna być badana z urzędu (w przedmiocie badania z urzędu bezwzględnych przeszkód procesowych zob. w szczególności wyrok z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-367/95 P Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, Rec. s. I-1719, pkt 67).

49 Badanie takiego zarzutu może mieć więc miejsce na każdym etapie postępowania (zob. podobnie wyrok z dnia 20 lutego 1997 r. w sprawie C-166/95 P Komisja przeciwko Daffix, Rec. s. I-983, pkt 25).

50 W tej sytuacji okoliczność, że Komisja, która była stroną w pierwszej instancji, nie podniosła przed Sądem nieprawidłowości, na którą powołują się Chronopost i La Poste na poparcie ich zarzutu przed Trybunałem, i że w konsekwencji zainteresowane strony — interwenienci w pierwszej instancji — nie mogą już w żadnym razie tego uczynić w ramach ich odwołania, nie może być skuteczne powoływana, by sprzeciwić się zbadaniu przez Trybunał takiego zarzutu.

51 Z przedstawionych Trybunałowi dokumentów zawartych w aktach sprawy wynika w tym względzie i nie jest kwestionowane, że funkcja sędziego sprawozdawcy w składzie orzekającym, który wydał zaskarżony wyrok, została powierzona jednemu z jego członków, który był jednocześnie przewodniczącym i sędzią sprawozdawcą w składzie orzekającym, który wydał ww. wyrok w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji.

52 Nie wykazano jednak, że Sąd, wyznaczając sędziego sprawozdawcę, nie dochował wymogu bezstronności, który wiąże jego członków, i naruszył tym samym podstawowe prawo do rzetelnego procesu sądowego.

53 W istocie należy zauważyć, po pierwsze, że fakt, iż funkcja sędziego sprawozdawcy została powierzona temu samemu sędziemu zasiadającemu w dwóch następujących po sobie składach orzekających, nie wpływa sam przez się na ocenę dotyczącą poszanowania wymogu bezstronności, ponieważ funkcja ta jest pełniona w składzie kolegialnym.

54 Po drugie, wymóg bezstronności obejmuje dwa aspekty. Z jednej strony, sąd powinien być subiektywnie bezstronny, to znaczy, że żaden z jego sędziów nie może okazywać stronniczości lub osobistych uprzedzeń, przy czym domniemanie osobistej bezstronności istnieje aż do momentu przedstawienia dowodu przeciwnego. Z drugiej strony, sąd powinien być obiektywnie bezstronny, to znaczy, że sąd powinien zapewnić dostateczne gwarancje, by wykluczyć w tym względzie wszelkie uzasadnione wątpliwości (zob. podobnie, w szczególności, wyroki ETPC: z dnia 24 lutego 1993 r. w sprawie Fey przeciwko Austrii, seria A nr 255-A, s. 12, § 28; z dnia 25 lutego 1997 r. w sprawie Findlay przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, *Recueil des arrêts et décisions,* 1997-I, s. 281, § 73; a także z dnia 4 października 2007 r. w sprawie Forum Maritime SA przeciwko Rumunii, nr 63610/00 i 38692/05, nieopublikowany jeszcze w *Recueil des arrêts et décisions*).

55 Jednakże należy zaznaczyć, po pierwsze, że Chronopost i La Poste nie podnoszą w niniejszej sprawie osobistej stronniczości sędziów Sądu.

56 Po drugie, fakt, iż ten sam sędzia zasiada w dwóch składach orzekających, które kolejno po sobie rozpoznawały tę samą sprawę, nie budzi sam przez się wątpliwości co do bezstronności Sądu w braku wszelkich innych elementów obiektywnych.

57 Nie wydaje się w tym względzie, by przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania izbie, której skład jest całkowicie różny od składu izby, która jako pierwsza rozpoznawała sprawę, powinno i mogło być uznane w ramach prawa wspólnotowego za obowiązek o charakterze ogólnym.

58 Trybunał Praw Człowieka uznał zresztą, że nie można sformułować ogólnej zasady wynikającej z obowiązku bezstronności, zgodnie z którą sąd, który uchyla decyzję administracyjną lub orzeczenie, jest zobowiązany do przekazania sprawy do ponownego rozpoznania innemu organowi sądowniczemu lub innemu składowi orzekającemu tego organu (zob. w szczególności wyroki ETPC: z dnia 16 lipca 1971 r. w sprawie Ringeisen przeciwko Austrii, seria A, nr 13, § 97; i z dnia 26 września 1995 r. w sprawie Diennet przeciwko Francji, seria A, nr 325-A, § 37).

59 Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 27 ust. 3 EKPC w przypadku przekazania sprawy do wielkiej izby Trybunału Praw Człowieka, żaden sędzia ze składu izby, która wydała wyrok, nie może zasiadać w składzie wielkiej izby, z wyjątkiem przewodniczącego izby i sędziego, który zasiadał w izbie z ramienia zainteresowanego państwa-strony. EKPC pozwala tym samym, by sędziowie, którzy rozpoznawali sprawę za pierwszym razem, zasiadali w innym składzie rozpatrującym ponownie tę samą sprawę i okoliczność ta nie wydaje się sama w sobie niezgodna z wymogami rzetelnego procesu sądowego.

60 W tej sytuacji nie zostało wykazane w niniejszej sprawie, że skład izby, która wydała zaskarżony wyrok, był nieprawidłowy ze względu na samą obecność w tym składzie sędziego Sądu, który zasiadał już w składzie izby, która rozpoznawała wcześniej sprawę.

61 Należy zatem oddalić zarzut pierwszy.

W przedmiocie zarzutu drugiego opartego na uchybieniu proceduralnym dotyczącym rozstrzygnięcia Sądu co do istoty w kwestii niedopuszczalnego zarzutu

Argumentacja stron

62 W ramach pierwszej części zarzutu drugiego La Poste utrzymuje, że Sąd zaniechał wydania rozstrzygnięcia w kwestii zarzutu niedopuszczalności, który La Poste podniosła wobec zarzutu podniesionego przez UFEX i in., opartego na twierdzeniu, że przeniesienie usługi Postadex stanowiło pomoc państwa. Zarzutu tego nie przedstawiono w toku postępowania zakończonego ww. wyrokiem w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji i był on więc nowym zarzutem w postępowaniu zakończonym zaskarżonym wyrokiem. W ramach drugiej części zarzutu drugiego La Poste podnosi, że Sąd naruszył przepisy art. 48 § 2 regulaminu Sądu, wydając rozstrzygnięcie w przedmiocie zarzutu podniesionego przez UFEX i in., który był nowy.

63 UFEX i in. kwestionują dopuszczalność pierwszej części tego zarzutu, ponieważ opiera się ona na niejasnych i sprzecznych argumentach i nie wskazuje, który przepis regulaminu Sądu został naruszony.

64 Ponadto pierwsza część zarzutu drugiego jest bezzasadna, ponieważ Sąd nie musiał rozpatrywać kwestii zarzutu niedopuszczalności, który nie był sam w sobie dopuszczalny, jako że został podniesiony jedynie przez interwenienta. Poza tym La Poste, stwierdzając, że Sąd przekwalifikował ten zarzut, rozpatrując go w ramach zarzutu zawartego w skardze, opartego na oczywistym błędzie w ocenie, przyznaje, że wspomniany zarzut został podniesiony i nie był zatem nowy. Tak więc druga część zarzutu drugiego również nie jest zasadna, choć formalnie Sąd mógł ponownie posegregować argumenty przedstawione w skardze.

65 La Poste nie zgadza się w swojej replice z twierdzeniem, że pierwsza część jej drugiego zarzutu jest niedopuszczalna. La Poste twierdzi, że pierwsza część tego zarzutu jest jasna. Ponadto, nawet jeśli zarzut niedopuszczalności, który La Poste podniosła przed Sądem, był niedopuszczalny, Sąd powinien to wyraźnie stwierdzić. Co więcej,

orzecznictwo Trybunału dotyczące niedopuszczalności tego rodzaju zarzutów podniesionych przez interwenienta jest bardziej zróżnicowane, niż wynika to z twierdzeń UFEX i in., i nie wyklucza badania tych zarzutów odrębnie w każdym poszczególnym przypadku. Zarzut niedopuszczalności podniesiony w niniejszej sprawie jest dopuszczalny, ponieważ, zdaniem La Poste, (i) jej zarzuty zmierzały do tych samych celów co zarzuty Komisji, (ii) nowy zarzut UFEX i in. został podniesiony po dopuszczeniu interwenienta, (iii) La Poste, która została oskarżona o naruszenie przepisów dotyczących pomocy państwa, miała interes w podniesieniu zarzutów, które pominęła Komisja.

66 UFEX i in. podtrzymują w duplice argument dotyczący niedopuszczalności podniesionego przez interwenienta zarzutu niedopuszczalności, który — jeśli chodzi o nowy charakter zarzutu — nie stanowił bezwzględnej przeszkody procesowej.

Ocena Trybunału

— W przedmiocie pierwszej części drugiego zarzutu

67 Interwenient nie ma legitymacji do podniesienia zarzutu niedopuszczalności, jeżeli zarzut ten nie został podniesiony w żądaniach strony pozwanej (zob. wyroki: z dnia 24 marca 1993 r. w sprawie C-313/90 CIRFS i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-1125, pkt 21 i 22; z dnia 15 czerwca 1993 r. w sprawie C-225/91 Matra przeciwko Komisji, Rec. s. I-3203, pkt 11 i 12; oraz z dnia 19 marca 2002 r. w sprawie C-13/00 Komisja przeciwko Irlandii, Rec. s. I-2943, pkt 5).

68 Bezsporne jest, że w postępowaniu zakończonym zaskarżonym wyrokiem La Poste występowała w charakterze interwenienta popierającego żądania Komisji i że Komisja nie podniosła zarzutu niedopuszczalności, na który La Poste powołała się przed Sądem i który opierał się na twierdzeniu, że zarzut podniesiony przez UFEX i in., dotyczący przeniesienia usługi Postadex, był nowy, ponieważ nie podniesiono go w postępowaniu zakończonym ww. wyrokiem w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji.

69 Tak więc zarzut niedopuszczalności podniesiony przez La Poste, który — jak wskazał rzecznik generalny w pkt 65 opinii — nie stanowił bezwzględnej przeszkody procesowej, był w związku z tym sam w sobie niedopuszczalny. W tej sytuacji, nawet jeśli Sąd powinien wydać rozstrzygnięcie w przedmiocie tego zarzutu, powinien on również koniecznie uznać, że zarzut ten był niedopuszczalny. Dlatego też zaniechanie przez Sąd wydania rozstrzygnięcia w tym zakresie nie miało wpływu na prawa La Poste, która w związku z tym nie może powoływać się na to zaniechanie, by podawać w wątpliwość prawidłowość zaskarżonego wyroku.

70 W tych okolicznościach, zakładając nawet, że pierwsza część zarzutu drugiego jest dopuszczalna, jest ona w każdym razie bezzasadna. W związku z tym należy ją oddalić.

— W przedmiocie drugiej części zarzutu drugiego

71 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 48 § 2 regulaminu Sądu, stosowanym na podstawie art. 120 tego regulaminu, w wypadku gdy — tak jak w niniejszej sprawie — Trybunał wydał wyrok przekazujący Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania, nie można podnosić nowych zarzutów w toku postępowania, chyba że ich podstawą są okoliczności prawne i faktyczne ujawnione dopiero w toku postępowania. Wynika stąd, że po wydaniu przez Trybunał wyroku przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania strony nie mogą, co do zasady, podnosić zarzutów, których nie podniesiono w toku postępowania zakończonego wyrokiem Sądu uchylonym przez Trybunał.

72 Z analizy skargi, którą UFEX i in. wniosły do Sądu w postępowaniu zakończonym ww. wyrokiem w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji, wynika, że skarga o stwierdzenie nieważności opierała się na czterech zarzutach, które Sąd zbadał jako zarzuty oparte na naruszeniu prawa do obrony, na niewystarczającym uzasadnieniu, na błędach w ustaleniach faktycznych i oczywistych błędach w ocenie i wreszcie na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa (zob. ww. wyrok w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji, pkt 37).

73 W uwagach przekazanych po wydaniu ww. wyroku w sprawie Chronopost i in. przeciwko Ufex i in. UFEX i in. podtrzymały swoje trzy ostatnie zarzuty, które Sąd zbadał w pkt 49 zaskarżonego wyroku jako zarzuty oparte na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, na niedokładnych ustaleniach faktycznych i oczywistych błędach w ocenie oraz na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa.

74 Z analizy tych uwag nie wynika, że UFEX i in. miały zamiar podnieść nowy zarzut. Ponadto bezsporne jest, że argumentacja, którą wówczas przedstawiły w odniesieniu do przeniesienia usługi Postadex na poparcie zarzutu opartego na niedokładnych ustaleniach faktycznych i oczywistych błędach w ocenie, została już przedstawiona w ich skardze wniesionej w postępowaniu zakończonym ww. wyrokiem w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji. Taka prezentacja argumentacji nie może być uznana za nowy zarzut.

75 Ponadto, jak słusznie wyjaśnił Sąd w pkt 51 zaskarżonego wyroku, zarzuty oparte na niedokładnych ustaleniach faktycznych i oczywistych błędach w ocenie pozostają w niniejszej sprawie w związku z zarzutem opartym na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa. W tej sytuacji Sąd mógł słusznie przekwalifikować argumentację UFEX i in. dotyczącą przeniesienia usługi Postadex i uznać, że podpierała ona zarzut oparty na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa (w przedmiocie możliwości dokonania takiej zmiany kwalifikacji zob. wyrok z dnia 19 listopada 1998 r. w sprawie C-316/97 P Parlament przeciwko Gaspari, Rec. s. I-7597, pkt 21).

76 Dlatego też, ustosunkowując się do tej argumentacji w ramach analizy zarzutu opartego na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa, Sąd w ogóle nie wydał rozstrzygnięcia w przedmiocie nowego zarzutu i w konsekwencji nie naruszył przepisów art. 48 § 2 regulaminu Sądu.

77 Ponieważ druga część zarzutu drugiego jest bezzasadna, należy ją również oddalić.

78 W konsekwencji należy oddalić w całości drugi zarzut.

W przedmiocie zarzutu trzeciego opartego na naruszeniu prawa przez Sąd przy dokonywaniu oceny obowiązku uzasadnienia spornej decyzji w odniesieniu do wsparcia logistycznego i handlowego udzielonego SFMI-Chronopost przez La Poste

79 Zbadanie tego zarzutu oznacza, że przed przedstawieniem argumentacji stron należy przypomnieć powody, z jakich Sąd postanowił dokonać oceny spornej decyzji w związku z jej niewystarczającym uzasadnieniem.

Powody stwierdzenia przez Sąd nieważności

80 Sąd przypomniał najpierw w pkt 63–71 zaskarżonego wyroku określone w orzecznictwie wymogi traktatu WE dotyczące uzasadnienia aktów wydanych przez instytucje wspólnotowe, a następnie zbadał uzasadnienie spornej decyzji, opierając się zasadniczo na dwóch grupach elementów, które jego zdaniem mają decydujące znaczenie.

81 Po pierwsze, Sąd uznał, że powinien dokonać oceny przestrzegania przez Komisję ciążącego na niej obowiązku uzasadnienia w świetle zasad wskazanych w pkt 40 ww. wyroku w sprawie Chronopost i in. przeciwko Ufex i in., o których wspomniano w pkt 15 niniejszego wyroku.

82 W pkt 72 zaskarżonego wyroku Sąd uznał, że „[…] oznacza to w szczególności zbadanie, czy uzasadnienie [spornej] decyzji jest wystarczające. Badanie to obejmuje, z jednej strony, kwestię, czy żądane od SFMI-Chronopost świadczenie wzajemne pokrywa, po pierwsze, wszystkie dodatkowe koszty zmienne poniesione wskutek

udzielenia wsparcia logistycznego i technicznego, po drugie, odpowiedni wkład w koszty wynikające z wykorzystywania sieci pocztowej, a po trzecie, zwrot kapitału własnego we właściwej wysokości, o ile jest on przeznaczony na konkurencyjną działalność SFMI-Chronopost, a z drugiej strony — kwestię występowania przesłanek pozwalających na przypuszczenie, że te elementy zostały oszacowane poniżej ich wartości lub ustalone w sposób arbitralny".

83 W odniesieniu do każdego z tych punktów Sąd uznał, że sporna decyzja nie zawierała wystarczających wyjaśnień.

84 Po drugie, Sąd przypomniał, że zakres obowiązku uzasadnienia należy oceniać w zależności od okoliczności sprawy, które w danym przypadku mogą usprawiedliwiać bardziej szczegółowe uzasadnienie, i uznał, że okoliczności niniejszej sprawy usprawiedliwiały bardziej szczegółowe uzasadnienie.

85 Sąd uznał w tym względzie w pkt 97 zaskarżonego wyroku, że „okoliczności usprawiedliwiające bardziej szczegółowe uzasadnienie wiążą się, po pierwsze, z faktem, że chodziło tu o jedną z pierwszych decyzji rozstrzygających złożoną kwestię w ramach stosowania przepisów z zakresu pomocy państwa, obliczania kosztów spółki dominującej prowadzącej działalność na zmonopolizowanym rynku i udzielającej wsparcia logistycznego i handlowego swojej spółce zależnej, nieprowadzącej działalności na tymże rynku. Po drugie, cofnięcie pierwszej decyzji odrzucającej skargę do Komisji z dnia 10 marca 1992 r., po wniesieniu skargi o stwierdzenie nieważności i wydaniu ww. wyroku w sprawie SFEI i in., powinno było prowadzić Komisję do uzasadnienia jej punktu widzenia z tym większą starannością i precyzją w odniesieniu do podważanych kwestii. Wreszcie fakt, że skarżące przedstawiły w trakcie postępowania administracyjnego kilka analiz ekonomicznych, również powinien był spowodować przygotowanie przez Komisję dokładnego uzasadnienia, odpowiadającego na istotne argumenty skarżących, podparte wspomnianymi analizami ekonomicznymi".

Argumentacja stron

86 Chronopost i La Poste utrzymują, że wymogi dotyczące szczegółowego uzasadnienia spornej decyzji, które uwzględnił Sąd, dokonując jej oceny, wykraczają poza to, czego wymaga ograniczona kontrola decyzji wydanej w dziedzinie, w której Komisji przysługuje szeroki zakres swobodnego uznania. Chronopost dodaje, że Sąd — pod pozorem kontroli uzasadnienia, dopuszczając się prawdziwego nadużycia władzy — dokonuje analizy oczywistych błędów w zakresie oceny, a nawet stosowności spornej decyzji, zastępując ocenę Komisji swoją oceną.

87 UFEX i in. wnoszą o oddalenie tego zarzutu, twierdząc, że sporna decyzja nie była wystarczająco uzasadniona i ograniczała się do ogólnych rozważań, które nie odpowiadały szczegółowej argumentacji zawartej w skardze do Komisji. UFEX i in. podnoszą, że argument oparty na nadużyciu władzy jest nieistotny w kontekście orzeczenia Sądu.

Ocena Trybunału

88 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadnienie, jakiego wymaga art. 190 traktatu WE (obecnie art. 253 WE), powinno być dostosowane do charakteru aktu i przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, pozwalając zainteresowanym poznać podstawy podjętej decyzji, a właściwemu sądowi dokonać jej kontroli. Wymóg uzasadnienia należy oceniać w odniesieniu do konkretnej sytuacji, w szczególności do treści aktu, charakteru powołanych argumentów, a także interesu, jaki w uzyskaniu informacji mogą mieć adresaci aktu lub inne osoby, których dotyczy on bezpośrednio i indywidualnie. Nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne okoliczności faktyczne i prawne, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 190 traktatu, winna opierać się nie tylko na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulującego daną dziedzinę (zob. w szczególności ww. wyrok Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 63

i przytoczone orzecznictwo; a także wyrok z dnia 15 lipca 2004 r. w sprawie C-501/00 Hiszpania przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-6717, pkt 73).

89 W odniesieniu w szczególności do decyzji Komisji stwierdzającej brak istnienia pomocy państwa, wskazywanej w skardze do Komisji, należy stwierdzić, że Komisja jest w każdym razie zobowiązana do przedstawienia w wystarczający sposób wnoszącemu skargę powodów, dla których okoliczności faktyczne i prawne wskazane w złożonej do niej skardze były niewystarczające dla udowodnienia istnienia pomocy państwa. Jednakże Komisja nie jest zobowiązana do zajmowania stanowiska w przedmiocie kwestii, które w oczywisty sposób nie mają związku z przedmiotem sprawy, nie mają znaczenia bądź są wyraźnie drugorzędne (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 64).

90 Należy też przypomnieć, że zgodność z prawem decyzji w sprawie pomocy państwa powinna być oceniana w oparciu o informacje, którymi Komisja dysponowała w momencie jej wydania (zob. wyrok z dnia 11 września 2003 r. w sprawie C-197/99 P Belgia przeciwko Komisji, Rec. s. I-8461, pkt 86, i przytoczone orzecznictwo).

91 W świetle tych rozważań należy ocenić zasadność dwóch grup wymogów w zakresie uzasadnienia, które Sąd przyjął w niniejszej sprawie i które przytoczono w pkt 80–85 niniejszego wyroku.

92 Zakładając wpierw, że Komisja, ustosunkowując się do uzasadnienia skargi wniesionej przez UFEX i in., zastosowała kryteria oceny pojęcia „normalnych warunków rynkowych", które mogą być wadliwe w porównaniu z kryteriami przedstawionymi przez Trybunał w wydanym później ww. wyroku w sprawie Chronopost i in. przeciwko Ufex i in., okoliczność ta może mieć wpływ na samą zasadność uzasadnienia spornej decyzji, ale nie na jego wystarczający charakter pod względem formalnym.

93 Następnie, jeśli chodzi o wymóg bardziej szczegółowego uzasadnienia spornej decyzji ze względu na okoliczności jej wydania, nie wydaje się, by analiza Sądu była trafna.

94 Po pierwsze, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 94 opinii, okoliczność, że sporna decyzja jest jedną z pierwszych decyzji rozstrzygających złożoną kwestię z zakresu pomocy państwa dotyczącą obliczenia kosztów wsparcia udzielonego przez spółkę dominującą prowadzącą działalność na zmonopolizowanym rynku swojej spółce zależnej nieprowadzącej działalności na tymże rynku, nie usprawiedliwia sama uzasadnienia, w ramach którego omawia się koniecznie w szczegółach kwestię obliczenia tych kosztów, jeżeli — tak jak w niniejszej sprawie — Komisja sądziła, że uzasadnienie przedstawione w tym względzie przez wnoszących skargę do Komisji było wadliwe co do samej zasady. Zakładając, że samo to stanowisko Komisji było wadliwe, okoliczność ta może mieć wpływ na zasadność spornej decyzji, ale nie na jej prawidłowość pod względem formalnym.

95 Po drugie, o ile prawdą jest, że sporna decyzja została wydana po cofnięciu przez Komisję poprzedniej decyzji z dnia 10 marca 1992 r. o umorzeniu postępowania w sprawie skargi wniesionej przez UFEX i in., która była przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności, o tyle wspomniane cofnięcie nie skutkowało żadną zmianą co do zakresu obowiązku uzasadnienia ciążącego na Komisji. Pojęcie pomocy państwa odpowiada bowiem obiektywnej sytuacji, którą ocenia się w dniu, w którym Komisja wydaje decyzję (zob. wyrok z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawach połączonych C-182/03 i C-217/03 Belgia i Forum 187 przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5479, pkt 137). Powody, z jakich Komisja dokonała we wcześniejszej decyzji odmiennej oceny omawianej sytuacji, nie powinny zatem wpływać na ocenę zgodności spornej decyzji z prawem.

96 Wreszcie niezbędna korelacja między motywami wskazanymi przez wnoszącego skargę do Komisji a uzasadnieniem decyzji Komisji nie oznacza, że Komisja jest zobowiązana odrzucić każdy z argumentów podniesionych na poparcie tych motywów. Wystarczy, że Komisja przedstawi okoliczności faktyczne oraz rozważania prawne mające kluczowe znaczenie dla decyzji (zob. wyrok z dnia 11 stycznia 2007 r. w sprawie C-404/04 P Technische Glaswerke Ilmenau przeciwko Komisji, pkt 30). O ile wyjaśnienia przekazane w niniejszej sprawie uzasadniają powody, z jakich wspomniane motywy nie zostały uznane za istotne, to ani ilość, ani znaczenie analiz ekonomicznych przekazanych przez wnoszącego skargę do Komisji na poparcie tych motywów nie mogą same zmienić zakresu obowiązku uzasadnienia, który ciąży na Komisji.

97 Ponadto należy też przypomnieć, że badanie kwestii, czy wsparcie logistyczne i handlowe udzielone SFMI-Chronopost przez La Poste stanowiło — jak utrzymywały UFEX i in. — pomoc państwa, wpisywało się w kontekst, który w dniu wydania spornej decyzji charakteryzowały dwie grupy elementów.

98 Po pierwsze, jak wskazano w pkt 3 niniejszego wyroku, Trybunał uznał w pkt 62 ww. wyroku w prawie SFEI i in., że udzielenie wsparcia logistycznego i handlowego przez przedsiębiorstwo publiczne swoim spółkom zależnym prawa prywatnego prowadzącym działalność otwartą na wolną konkurencję może stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 92 traktatu, jeżeli zapłata otrzymana w zamian jest niższa od tej, jaka byłaby żądana w normalnych warunkach rynkowych.

99 Po drugie, bezsporne jest, że skarga do Komisji wniesiona przez UFEX i in. zmierzała w istocie do uzasadnienia, na podstawie tych rozważań, niewystarczającej zapłaty za wsparcie logistyczne i handlowe (pkt I E spornej decyzji).

100 W szczególności UFEX i in. utrzymywały, że zapłata za wsparcie logistyczne powinna być obliczona w oparciu o cenę, jakiej przedsiębiorstwo działające w normalnych warunkach rynkowych powinno domagać się za omawiane świadczenia, nie uwzględniając „oszczędności skali", z których La Poste korzystała ze względu na swój monopol i które, zdaniem wnoszących skargę do Komisji, były właśnie przyczyną zakłócenia konkurencji.

101 Uznając, że odpowiedź na zastrzeżenia podniesione przez UFEX i in. była niewystarczająca, Sąd stwierdził w pkt 75–95 zaskarżonego wyroku, iż dane przedstawione przez Komisję były zbyt ogólne i nieprecyzyjne.

102 Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 97 opinii, przedmiotem krytyki Sądu Pierwszej Instancji były w szczególności: nieprecyzyjność użytych pojęć z zakresu ekonomii i księgowości, charakter badanych kosztów oraz elementy uwzględnione

przy dokonywaniu obliczeń. Sąd uznał, iż nie jest w stanie wykryć błędów co do okoliczności faktycznych ani błędów w ocenie, a w odniesieniu do kosztów zmiennych doszedł do wniosku, że sporna decyzja powinna zawierać przynajmniej ogólny opis analitycznych obliczeń księgowych dokonanych w odniesieniu do świadczonych usług.

103 Należy jednak stwierdzić, po pierwsze, że — jak wskazał zresztą Sąd w pkt 73 zaskarżonego wyroku — „powody, dla których Komisja odrzuciła metodę obliczania kosztów [tych świadczeń zaproponowaną przez UFEX i in.], wynikają wyraźnie z uzasadnienia przedstawionego w pkt 49–56 [spornej] decyzji".

104 W szczególności Komisja wyjaśnia, dlaczego, jej zdaniem, szczegółowe analizy ekonomiczne przedstawione przez UFEX i in. opierały się na całkowicie błędnym pojęciu normalnej ceny rynkowej. W istocie analizy te definiowały tę cenę jako cenę, po której porównywalna spółka prywatna świadczyłaby te same usługi na rzecz spółki, która nie jest z nią powiązana, podczas gdy należy uwzględnić fakt, iż transakcja ma miejsce między dwiema spółkami należącymi do tej samej grupy, i że w tej sytuacji nie można zignorować względów strategicznych oraz skutków wzajemnych oddziaływań wynikających z faktu przynależności Chronopost i La Poste do tej samej grupy.

105 Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 106 opinii, w tych okolicznościach szczegółowe ustosunkowywanie się do założeń oraz obliczeń, na których wspomniane analizy zostały oparte, w celu określenia całkowitej kwoty rzekomej pomocy państwa, nie miałoby znaczenia. Dlatego też nie można zarzucać Komisji, że nie przedstawiła szczegółowego stanowiska tego rodzaju.

106 Po drugie, należy stwierdzić, że Sąd nie precyzuje, które aspekty skargi złożonej przez UFEX i in. do Komisji zostały w jego ocenie niewłaściwie potraktowane w spornej decyzji.

107 Po trzecie, należy też stwierdzić, że Sąd nie wyjaśnia, w jaki sposób sporna decyzja nie podaje powodów, z jakich okoliczności faktyczne i prawne przedstawione przez UFEX i in. nie pozwoliły Komisji na stwierdzenie istnienia pomocy państwa. Przyjęte uzasadnienie, które przytoczono w pkt 4 niniejszego wyroku, przedstawia w rzeczywistości w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie Komisji i pozwala na jego kontrolę sądową.

108 Jeśli chodzi o użyte przez Komisję pojęcia z zakresu ekonomii i księgowości, charakter badanych kosztów, jak również elementy dokonywanych obliczeń finansowych, nie można zaprzeczyć, że dotyczą one złożonych ocen technicznych. Ponieważ sporna decyzja przedstawiła w sposób jasny rozumowanie Komisji, pozwalając na późniejsze zakwestionowanie jej zasadności przed właściwym sądem, wymaganie szczególnego uzasadnienia dla każdego z rozwiązań technicznych lub danych liczbowych, na których opiera się to rozumowanie, byłoby przesadne (zob., analogicznie, w odniesieniu do aktów o zasięgu ogólnym, w szczególności wyrok z dnia 12 lipca 2005 r. w sprawach połączonych C-154/04 i C-155/04 Alliance for Natural Health i in., Zb.Orz. s. I-6451, pkt 134).

109 Należy zresztą zauważyć, że w celu zapewnienia poszanowania tajemnicy handlowej, do czego Komisja jest zobowiązana na podstawie art. 214 traktatu WE (obecnie art. 287 WE), niektóre dane dotyczące w szczególności kosztów własnych usług nie mogą być podane do wiadomości w akcie, takim jak akt omawiany w niniejszej sprawie. Niewyczerpujący charakter danych liczbowych zawartych w takim akcie nie pozwala jednak na uznanie jego uzasadnienia za niewystarczające ani nie uniemożliwia przeprowadzenia późniejszej kontroli sądowej.

110 Wreszcie, jeśli więc UFEX i in. podniosły przed Sądem różne argumenty podające w wątpliwość dane, na których Komisja oparła się, w celu zakwestionowania zasadności podjętych w ten sposób rozstrzygnięć, a w szczególności ich zgodności z kryteriami przyjętymi przez Trybunał w ww. wyroku w sprawie Chronopost i in. przeciwko Ufex i in., pozwalającymi w niniejszej sprawie na określenie normalnych warunków rynkowych, Komisja powinna przedstawić Sądowi wyjaśnienia w ramach spornego dochodzenia.

111 Natomiast okoliczność, iż wszystkie te dane nie były zawarte w samej treści spornej decyzji, nie pozwala uznać, że wspomniana decyzja nie była wystarczająco uzasadniona, tym bardziej jeśli argumenty te podniesiono lub rozwinięto w toku postępowania sądowego podjętego po wydaniu ww. wyroku w sprawie Chronopost i in. przeciwko Ufex i in.

112 Dlatego też Sąd nie mógł, nie naruszając prawa, uznać, tak jak to uczynił w pkt 95 zaskarżonego wyroku, że nie był w stanie zbadać, czy zastosowana metoda oraz poszczególne etapy analizy przeprowadzonej przez Komisję były wolne od błędów i zgodne z zasadami ustalonymi we wspomnianym wyroku w celu stwierdzenia istnienia pomocy państwa bądź jej braku.

113 Z powyższych rozważań wynika, że żaden z powodów przedstawionych przez Sąd nie uzasadnia konieczności stwierdzenia nieważności spornej decyzji ze względu na brak uzasadnienia. W konsekwencji zarzut podniesiony przez Chronopost i La Poste, oparty na naruszeniu prawa przez Sąd przy dokonywaniu oceny spoczywającego na Komisji obowiązku uzasadnienia, jest zasadny.

114 Dlatego też należy uchylić zaskarżony wyrok w części, w jakiej stwierdza on nieważność spornej decyzji ze względu na naruszenie tego obowiązku w zakresie, w jakim stwierdza się w niej, iż wsparcie logistyczne i handlowe udzielone SFMI-Chronopost przez La Poste nie stanowi pomocy państwa.

W przedmiocie zarzutu czwartego opartego na naruszeniu prawa przez Sąd przy dokonywaniu oceny pojęcia pomocy państwa w odniesieniu do przeniesienia klientów usługi Postadex

Argumentacja stron

115 Chronopost i La Poste twierdzą, że Sąd niesłusznie uznał, iż powierzenie spółce zależnej przez państwo członkowskie działalności w sektorze, w którym istnieje konkurencja, stanowiło pomoc państwa z tego względu, że baza klientów, która jest aktywem niematerialnym finansowanym z zasobów państwowych, została wówczas przeniesiona bez świadczenia wzajemnego.

116 Sąd naruszył w ten sposób prawo, jako że nie uwzględnił — wbrew zaleceniom Trybunału zawartym w ww. wyroku w sprawie Chronopost i in. przeciwko Ufex i in. — szczególnego położenia La Poste, którego nie można porównywać z położeniem prywatnych przedsiębiorstw ze względu na fakt, iż La Poste prowadzi działalność w zmonopolizowanym sektorze. Nie można sztucznie odróżnić przeniesienia usługi Postadex od operacji powierzenia działalności spółce zależnej przez organ administracyjny, której nie należy oceniać w ten sam sposób co wkładu wniesionego przez spółkę prywatną do swojej istniejącej spółki zależnej. Ponadto, jak stwierdziła Komisja, wkład kapitałowy wniesiony do Chronopost przez władze publiczne był odpłatny, w związku z czym władze publiczne nie pomogły w żaden sposób utworzonej spółce zależnej.

117 Ponadto nie można porównywać omawianego wydzielenia spółki zależnej — zamierzonego zresztą przez Komisję w ramach liberalizacji sektorów objętych niegdyś monopolem — ze stosunkami między przedsiębiorstwami i istniejącymi spółkami zależnymi. W chwili wydzielenia spółki zależnej, które można porównać do podziału, nie występuje pomoc państwa, ponieważ nie ma jeszcze beneficjenta, a w każdym razie niekoniecznie występuje korzyść. Komisja uwzględniła zresztą zakładaną wartość przeniesionych aktywów niematerialnych.

118 Wreszcie Trybunał orzekł już, że operacja kapitałowa na rzecz spółki zależnej sektora publicznego nie wiąże się, a priori, z żadną pomocą, jeżeli w operacji uczestniczy

również prywatny inwestor, co ma miejsce w niniejszej sprawie, ponieważ TAT, która posiadała 34% kapitału SFMI, wniosła do tej spółki swoje aktywa.

119 Zdaniem UFEX i in. niewątpliwie doszło do nieodpłatnego przeniesienia usługi Postadex do SFMI-Chronopost — bez otrzymania świadczenia wzajemnego, które nie wynika ze zwrotu wniesionego kapitału własnego, co do którego dane liczbowe przyjęte przez Komisję są nieistotne. Wkłady, które w prawie spółek należy zawsze wycenić, stanowiły bez wątpienia korzyść dla Chronopost, zapewniając jej — jako nowemu uczestnikowi — przewagę konkurencyjną uzyskaną poza normalnymi warunkami rynkowymi. Chodziło o nieodpłatne przeniesienie pozyskanych zresztą klientów z przedsiębiorstwa dysponującego monopolem do jego spółki zależnej.

120 Przy stosowaniu art. 92 ust. 1 traktatu jest mało istotne, czy chodzi o podział, czy też nie, ponieważ pojęcia pomocy państwa nie definiuje się w oparciu o przyczyny lub metody operacji, ale na podstawie jej wpływu na rynek i handel wewnątrzwspólnotowy.

Ocena Trybunału

121 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, zakwalifikowanie danego środka jako „pomocy" w rozumieniu art. 92 ust. 1 traktatu wymaga spełnienia wszystkich przewidzianych w tym przepisie przesłanek (zob. wyroki: z dnia 21 marca 1990 r. w sprawie C-142/87 Belgia przeciwko Komisji, zwanej „Tubemeuse", Rec. s. I-959, pkt 25; z dnia 14 września 1994 r. w sprawach połączonych od C-278/92 do C-280/92 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. s. I-4103, pkt 20; z dnia 16 maja 2002 r. w sprawie C-482/99 Francja przeciwko Komisji, Rec. s. I-4397, pkt 68; oraz z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie C-280/00 Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg, Rec. s. I-7747, pkt 74).

122 Po pierwsze, musi mieć miejsce interwencja państwa lub przy użyciu zasobów państwowych; po drugie, interwencja ta musi być w stanie wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi; po trzecie, musi przyznawać

beneficjentowi korzyść; po czwarte, musi zakłócać lub grozić zakłóceniem konkurencji (zob. w szczególności wyrok z dnia 30 marca 2006 r. w sprawie C-451/03 Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, Zb.Orz. s. I-2941, pkt 56).

123 Ponadto z utrwalonego orzecznictwa wynika, że przyznane korzyści mogą obejmować nie tylko świadczenia pozytywne, takie jak subwencje, pożyczki lub objęcie udziałów w kapitale przedsiębiorstwa, lecz również interwencje, które w różnych formach zmniejszają ciężary spoczywające normalnie na budżecie przedsiębiorstwa i które tym samym, nie będąc subwencjami w ścisłym rozumieniu tego słowa, mają taki sam charakter i identyczne skutki. Należy podkreślić, że wśród pośrednich korzyści mających takie same skutki jak subwencja znajduje się dostawa towarów lub świadczenie usług na preferencyjnych warunkach (zob. podobnie wyrok z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie C-126/01 GEMO, Rec. s. I-13769, pkt 28 i 29).

124 Stwierdzając w pkt 165 i 167 zaskarżonego wyroku, że przeniesienie przez La Poste na rzecz SFMI-Chronopost usługi Postadex, która była wówczas usługą publiczną, stanowiło pomoc państwa, Sąd uznał, że operacja ta skutkowała przeniesieniem klientów, to znaczy składnika aktywów niematerialnych posiadających określoną wartość ekonomiczną, i że korzyść uzyskana w związku z tym przez SFMI-Chronopost nie wiązała się z żadnym świadczeniem wzajemnym na rzecz La Poste.

125 Takie rozumowanie sugeruje, że La Poste przeniosła usługę Postadex bez otrzymania żadnego świadczenia wzajemnego, tak jakby przeniesiona działalność została sprywatyzowana bez jakiejkolwiek zapłaty.

126 Analiza ta opiera się jednak na błędnym założeniu. W istocie bezsporne jest, że La Poste dokonała tego przeniesienia w drodze wydzielenia spółki zależnej i że nabyła za pośrednictwem holdingu, który kontroluje w 100%, 66% kapitału w swojej spółce zależnej — Chronopost. Nie można wykluczyć, że ten udział uwzględnia przynajmniej w części wartość przeniesionych aktywów materialnych i niematerialnych, a w szczególności wartość klientów usługi Postadex.

127 Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 117 opinii, La Poste utrzymała wartość ekonomiczną działalności przeniesionej do Chronopost, odpowiadającą jej udziałowi w kapitale Chronopost wynoszącemu 66%.

128 W tej sytuacji należy stwierdzić, że Sąd nie mógł, nie naruszając prawa, uzasadnić swojej analizy, abstrahując całkowicie od prawnych i ekonomicznych warunków przeniesienia klientów w ramach wydzielenia spółki zależnej, podczas gdy same te warunki mogły być źródłem świadczenia wzajemnego w zamian za korzyść wynikającą z tego przeniesienia.

129 Ponadto takie zakwalifikowanie środka jako pomocy państwa może być przyjęte jedynie wówczas, gdy przeniesienie klientów usługi Postadex, jako takie, spełniało wszystkie przesłanki określone w art. 92 ust. 1 traktatu, które przytoczono w pkt 122 niniejszego wyroku i które powinny być spełnione łącznie (zob. podobnie wyrok z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie C-237/04 Enirisorse, Zb.Orz. s. I-2843, pkt 50).

130 Jednakże nie podniesiono, że wszystkie te przesłanki są spełnione. W każdym razie, jeśli chodzi o kwestię, czy — w ramach czwartej przesłanki — takie przeniesienie zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji, może to mieć miejsce jedynie wtedy, gdy w szczególności wspomniane przeniesienie zmienia strukturę rynku właściwego i wpływa na sytuację konkurujących przedsiębiorstw obecnych już na tym rynku.

131 W tym względzie, jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 120 opinii, skoro działalność w zakresie przesyłek ekspresowych była już wykonywana bezpośrednio przez La Poste pod nazwą Postadex aż do momentu utworzenia SFMI-Chronopost, nie wydaje się, by przeniesienie klientów usługi Postadex do SFMI-Chronopost skutkowało, samo przez się, zmianą warunków konkurencji na rynku przesyłek ekspresowych.

132 W tej sytuacji należy uwzględnić zarzut czwarty podniesiony przez Chronopost i La Poste oraz uchylić zaskarżony wyrok w części, w jakiej stwierdza on nieważność spornej decyzji w zakresie, w jakim uznano w niej, że przeniesienie klientów usługi Postadex nie stanowi pomocy państwa.

133 W świetle powyższych rozważań należy uchylić zaskarżony wyrok, po pierwsze, w części, w jakiej stwierdza on nieważność spornej decyzji w zakresie, w jakim stwierdza ona, że ani wsparcie logistyczne i handlowe udzielone przez La Poste swojej spółce zależnej, mianowicie SFMI-Chronopost, ani przeniesienie klientów usługi Postadex nie stanowią pomocy państwa na rzecz SFMI-Chronopost, a po drugie, w części, w jakiej określa on w związku z tym rozkład kosztów postępowania.

W przedmiocie skutków uchylenia zaskarżonego wyroku

134 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości, w przypadku uchylenia orzeczenia Sądu Trybunał może wydać ostateczne orzeczenie w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala. Ponieważ z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, Trybunał powinien — w granicach zawisłego przed nim sporu — rozstrzygnąć co do istoty kwestię skargi o stwierdzenie nieważności spornej decyzji, uwzględniając fakt, iż strony mogły przedstawić w toku postępowania składającego się z kilku etapów wszystkie elementy oceny zgodności tej decyzji z prawem.

W przedmiocie zakresu sporu

135 W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że zaskarżony wyrok stwierdził nieważność spornej decyzji jedynie w zakresie, w jakim stwierdza ona, że ani wsparcie logistyczne i handlowe udzielone SFMI-Chronopost przez La Poste, ani przeniesienie klientów usługi Postadex nie stanowią pomocy państwa na rzecz SFMI-Chronopost,

podczas gdy — jak zostało przypomniane w pkt 4 niniejszego wyroku — art. 1 spornej decyzji dotyczył innych elementów, które Komisja uznała za niestanowiące pomocy państwa.

136 Sąd odrzucił argumenty UFEX i in. dotyczące tych innych elementów w ww. wyroku w sprawie Ufex i in. przeciwko Komisji — o czym wspomniano w pkt 180 zaskarżonego wyroku — oraz w pkt 189–191 zaskarżonego wyroku.

137 Ponadto, badając zarzut oparty na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa, Sąd odrzucił w zaskarżonym wyroku argumenty UFEX i in. podniesione na poparcie tego zarzutu, dotyczące, po pierwsze, zastosowania metody „ekstrapolacji retrospektywnej", jak również, po drugie, wykorzystywania wizerunku marki La Poste.

138 W tej sytuacji, w związku z tym, że UFEX i in., które są drugą stroną niniejszego postępowania odwoławczego, nie przedstawiły żądań incydentalnych, częściowe uchylenie zaskarżonego wyroku przez Trybunał nie wpływa na ten wyrok, ponieważ Sąd odrzucił te argumenty.

139 W konsekwencji przedmiot sporu zawisłego przed Trybunałem po uchyleniu zaskarżonego wyroku (pkt 132 powyżej) ogranicza się odtąd do zakwestionowania spornej decyzji jedynie w zakresie, w jakim stwierdza ona, że wsparcie logistyczne i handlowe udzielone SFMI-Chronopost przez La Poste nie stanowi pomocy państwa.

140 Nie przekraczając granic przedmiotu sporu, należy zatem orzec w przedmiocie argumentów podniesionych na poparcie zarzutu opartego na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa, podtrzymanych przez UFEX i in. przed Sądem po wydaniu ww. wyroku w sprawie Chronopost i in. przeciwko Ufex i in., mianowicie: braku pokrycia kosztów poniesionych przez La Poste, niedocenienia przez Komisję niektórych kwestii lub ich arbitralnego potraktowania, błędów w korektach rachunkowych

popełnionych w załączniku 4 do analizy Deloitte, jak również nadzwyczaj wysokiego poziomu wewnętrznej stopy zwrotu z inwestycji La Poste.

W przedmiocie zasadności skargi o stwierdzenie nieważności spornej decyzji

141 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że pojęcie pomocy państwa określone w traktacie ma charakter prawny i powinno być interpretowane w oparciu o elementy obiektywne. Z tego powodu sąd wspólnotowy powinien w zasadzie sprawować pełną kontrolę w kwestii ustalenia, czy dany środek wchodzi w zakres stosowania art. 92 ust. 1 traktatu, biorąc pod uwagę zarówno okoliczności konkretnej sprawy, jak i techniczny lub złożony charakter uwag przedłożonych przez Komisję (zob. wyrok z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie C-83/98 P Francja przeciwko Ladbroke Racing i Komisji, Rec. s. I-3271, pkt 25).

142 Wynika stąd, że do Trybunału należy zbadanie, czy okoliczności faktyczne przytoczone przez Komisję są prawidłowe, a także czy wskazują one, że wszystkie przesłanki, o których mowa w pkt 122 niniejszego wyroku, pozwalające zakwalifikować dany środek jako „pomoc" w rozumieniu art. 92 ust. 1 traktatu, są spełnione.

143 Jeśli chodzi w tej sprawie o złożoną ocenę ekonomiczną, należy przypomnieć też, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem kontrola sądowa aktu wydanego przez Komisję, który wymagał takiej oceny, powinna ograniczać się do zbadania przestrzegania uregulowań proceduralnych i dotyczących uzasadnienia, dokładności ustaleń faktycznych przyjętych w celu wydania spornego rozstrzygnięcia, braku oczywistych błędów w ocenie tych okoliczności faktycznych oraz braku nadużycia władzy (zob. podobnie wyroki: z dnia 29 lutego 1996 r. w sprawie C-56/93 Belgia przeciwko Komisji, Rec. s. I-723, pkt 11; a także z dnia 8 maja 2003 r. w sprawach połączonych C-328/99 i C-399/00 Włochy i SIM 2 Multimedia przeciwko Komisji, Rec. s. I-4035, pkt 39).

144 Ponadto, w związku z tym, że pojęcie pomocy państwa odpowiada obiektywnej sytuacji, którą ocenia się w dniu, w którym Komisja wydaje decyzję, o czym wspomniano w pkt 95 niniejszego wyroku, celem przeprowadzenia wspomnianej powyżej kontroli sądowej należy uwzględnić oceny dokonane w tym dniu.

145 W świetle tych rozważań należy zbadać argumenty podniesione przez UFEX i in. zmierzające do wykazania błędów w ocenach, wskutek których Komisja uznała, że zapłata za wsparcie logistyczne i handlowe udzielone SFMI-Chronopost przez La Poste w okresie od 1986 r. do 1995 r. była wystarczająca i nie wskazywała więc na pomoc państwa na rzecz SFMI-Chronopost.

146 W szczególności UFEX i in. utrzymują, że Komisja poprzestaje na stwierdzeniu, iż koszty łączne poniesione przez La Poste zostały pokryte, jednak bez dokładnego wskazania przyjętych danych liczbowych i poczynionych obliczeń, i że analiza Deloitte, na której Komisja opiera się, uznaje zresztą niemożność uzasadnienia przez Komisję jej wniosków w przedmiocie kosztów zmiennych w związku z brakiem księgowości analitycznej w La Poste przed 1992 r.

147 Jak już zauważył Sąd w pkt 134–136 zaskarżonego wyroku w odniesieniu do zastosowania metody ekstrapolacji retrospektywnej, bezsporne jest w tym względzie, że dopiero od 1992 r. La Poste, która do tego momentu stanowiła integralną część francuskiej administracji, prowadziła księgowość analityczną i że ze względu na brak tej księgowości nie można było dokładnie obliczyć kosztów usług świadczonych we wcześniejszym okresie przez La Poste na rzecz SFMI-Chronopost.

148 Ponadto, jak już zauważył Trybunał w pkt 38 ww. wyroku w sprawie Chronopost i in. przeciwko Ufex i in., w braku jakiejkolwiek możliwości porównania sytuacji La Poste z sytuacją prywatnej grupy przedsiębiorstw, które nie wykonują działalności w zmonopolizowanym sektorze, „normalne warunki rynkowe", z konieczności hipotetyczne, należy oceniać w odniesieniu do dostępnych, obiektywnych i możliwych do sprawdzenia elementów.

149 W tej sytuacji nie można, prima facie, zarzucać Komisji, że oparła sporną decyzję na jedynych dostępnych wówczas danych wynikających w szczególności z analizy Deloitte, przekazanych przez rząd francuski, które pozwoliły odtworzyć koszty poniesione przez La Poste. Posłużenie się tymi danymi mogłoby być ujemnie ocenione tylko, jeśli wykazano by, że dane te opierały się na oczywiście błędnych wnioskach.

150 Jednakże analiza dokumentów zawartych w aktach sprawy przedłożonych Trybunałowi nie pozwala na takie stwierdzenie.

151 Po pierwsze, Komisja nie miała powodu, by podawać w wątpliwość wiarygodność danych, które zostały jej przekazane w oparciu o księgowość analityczną La Poste prowadzoną od 1992 r., która była — co nie jest kwestionowane — zatwierdzona przez biegłych rewidentów i przez contrôleur d'État (organ kontroli państwowej). Okoliczność, że francuski trybunał obrachunkowy wskazał w raporcie z 2003 r. na „słabości" niektórych elementów tej księgowości, nie dowodzi, iż rozstrzygnięcia, jakich Komisja dokonała w dniu wydania spornej decyzji, były oczywiście błędne.

152 Ponadto należy zaznaczyć w tym względzie, że UFEX i in. dołączyły do skargi, którą wniosły do Komisji, analizę ekonomiczną sporządzoną przez Braxton, jak również inną analizę przygotowaną przez tę samą firmę na poparcie ich powództwa wniesionego w 1993 r. do sądu gospodarczego w Paryżu. Z niekwestionowanych twierdzeń zawartych w spornej decyzji wynika, że UFEX i in. dołączyły do swoich uwag przekazanych Komisji w sierpniu 1996 r. nową analizę ekonomiczną sporządzoną przez firmę konsultingową Bain & Co. (zwaną dalej „analizą Bain"), w której dane liczbowe były — zdaniem UFEX i in. — bardziej wiarygodne niż dane liczbowe zawarte w dwóch wcześniejszych analizach sporządzonych przez Braxton.

153 Poza tym, że kolejne analizy odzwierciedlają trudności związane z oszacowaniem rzeczywistych kosztów wsparcia udzielonego SFMI-Chronopost przez La Poste, z niekwestionowanych twierdzeń zawartych w spornej decyzji wynika, iż autorzy analizy Deloitte badają wnioski wynikające z analizy Bain i ustosunkowują się do nich. W tej sytuacji dane uwzględnione przez Komisję po przedłożeniu tej analizy powinny być uznane — na podstawie wszystkich uwag zawartych w tej analizie — za

dane przedstawione w oparciu o dostępne wówczas informacje, a nie za dane przedstawione w arbitralny sposób.

154 Po drugie, UFEX i in. kwestionują metodologię przyjętą we wspomnianej analizie Deloitte, a następnie zastosowaną przez Komisję przy określeniu kosztów poniesionych przez La Poste na działalność SFMI-Chronopost w zakresie przesyłek ekspresowych, ponieważ nie uwzględnia ona faktu, iż niektóre koszty stałe są bezpośrednio przypisywalne samej działalności w zakresie przesyłek ekspresowych. Jednakże taka krytyka ma znaczenie przy założeniu, że zostaną wykazane poniesione przez La Poste koszty wyraźnie przypisywalne działalności w zakresie przesyłek ekspresowych, co w ogóle nie zostało dowiedzione przez UFEX i in., które, nie określając precyzyjnie żadnego z tych kosztów, poprzestały w tym względzie na odesłaniu do dokumentów zawierających niepoparte w inny sposób ogólne informacje.

155 W każdym razie nie wydaje się, by zastosowanie tej metody — objęte zakresem swobodnego uznania, które powinno przysługiwać Komisji przy rozstrzygnięciach o charakterze technicznym, których Komisja musi dokonywać — było wynikiem oczywistego błędu w ocenie, podczas gdy nie jest, a priori, niekonsekwentne przypisanie, tak jak w niniejszej sprawie, części kosztów stałych takiej czy innej działalności w zależności od natężenia różnych rodzajów działalności.

156 Po trzecie, bezsporne jest, że — jak stwierdzono w pkt 147 niniejszego wyroku — w związku z brakiem księgowości analitycznej w La Poste w okresie od 1986 r. do 1992 r. nie można było dokładnie obliczyć kosztów usług świadczonych na rzecz SFMI-Chronopost.

157 Właśnie po to by zaradzić temu brakowi, powierzono firmie konsultingowej Deloitte Touche Tohmatsu zadanie polegające na przetworzeniu dostępnych danych księgowych w celu umożliwienia określenia w możliwie dokładnym przybliżeniu kosztów łącznych nierozerwalnie związanych ze wsparciem logistycznym i handlowym udzielonym w ten sposób na rzecz SFMI-Chronopost.

158 W tym kontekście nie wydaje się oczywiście nieodpowiednie, że to przetworzenie danych wiązało się z różnymi korektami, których powody i zakres wyjaśniono w odpowiedzi Komisji z dnia 27 maja 2005 r. na pytania pisemne zadane stronom przez Sąd. Istnienie takich korekt nie pozwala samo w sobie uznać, że dane wykorzystane przez Komisję na podstawie tej analizy były niespójne.

159 Po czwarte, jeśli chodzi o kwestię, czy zachowanie La Poste jako akcjonariusza SFMI-Chronopost było uzasadnione z handlowego punktu widzenia w świetle zasady inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej i nie skrywało tym samym subwencji mogących stanowić pomoc państwa, jak wynika ze spornej decyzji, Komisja sprawdziła, że IRR z inwestycji La Poste jako akcjonariusza przewyższała całkowity koszt kapitału SFMI-Chronopost, czyli zwykłą stopę zwrotu wymaganą przez inwestora prywatnego w podobnych okolicznościach.

160 Nie budzi wątpliwości i nie jest zresztą kwestionowany fakt, iż dokonane obliczenia przedstawione w spornej decyzji i wynikające z tabeli 1 zawartej w odpowiedzi na skargę przygotowanej przez Komisję w dniu 27 maja 2005 r. — to znaczy bez uwzględnienia pomocy polegającej na zapewnieniu dostępu do sieci oraz do składników materialnych i niematerialnych La Poste (pierwszy scenariusz) — skutkowały stwierdzeniem, że IRR znacznie przewyższała koszt kapitału. Co się tyczy IRR obliczonej z uwzględnieniem pomocy polegającej na zapewnieniu dostępu do sieci oraz do rzeczonych składników materialnych i niematerialnych przedsiębiorstwa (drugi scenariusz), UFEX i in. twierdzą, że tabela 2 zawarta we wspomnianej odpowiedzi na skargę jest obarczona błędem w obliczeniach.

161 Należy jednak zaznaczyć, że twierdzenie UFEX i in., które nie podważa stwierdzenia wynikającego z pierwszego scenariusza, nie ma znaczenia. W istocie ze spornej decyzji wynika po pierwsze, że Komisja posłużyła się drugim scenariuszem jedynie na podstawie przedstawionych przez UFEX i in. danych, których treść podawała w wątpliwość, i tylko w celu poparcia wyników jej pierwszego scenariusza.

162 Po drugie, wśród tych danych znajdowała się kwota, która zdaniem UFEX i in. odpowiada pomocy wynikającej z zapewnienia dostępu do okienek La Poste na uprzywilejowanych warunkach, chociaż — na co wskazuje sporna decyzja — ani UFEX i in.,

ani analiza Bain nie wyjaśniają, w jaki sposób została ona obliczona. W tej sytuacji omawiane twierdzenie UFEX i in. nie pozwala wykazać, że ocena Komisji co do właściwej wysokości zwrotu kapitału własnego przeznaczonego na finansowanie konkurencyjnej działalności była oczywiście błędna.

163 Wreszcie, należy przypomnieć, że jedynym celem określenia IRR w niniejszej sprawie było sprawdzenie, czy zachowanie La Poste jako akcjonariusza SFMI-Chronopost było uzasadnione z handlowego punktu widzenia w świetle zasady inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej. W kontekście tego celu dla Komisji istotne było ustalenie, czy IRR przewyższała zwykłą stopę zwrotu wymaganą przez inwestora prywatnego w podobnych okolicznościach. Dlatego też okoliczność, że IRR przewyższała w większym lub mniejszym stopniu rzeczoną zwykłą stopę zwrotu, nie ma wpływu na kwestię, czy operacje finansowe pomiędzy La Poste a jej spółką zależną zawierały element pomocy. W związku z tym argument UFEX i in. oparty na nadzwyczaj wysokim poziomie IRR jest w niniejszej sprawie bezzasadny.

164 Z powyższych rozważań wynika, że zarzut oparty na błędnej interpretacji pojęcia pomocy państwa jest bezzasadny, w związku z czym należy oddalić skargę UFEX i in. o stwierdzenie nieważności spornej decyzji.

W przedmiocie kosztów

165 Zgodnie z art. 122 akapit pierwszy regulaminu, jeżeli odwołanie jest bezzasadne albo jeżeli jest zasadne i Trybunał orzeka wyrokiem kończącym postępowanie w sprawie, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Zgodnie z art. 69 § 2 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 118 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Niemniej jednak art. 69 § 3 akapit pierwszy regulaminu przewiduje, że w przypadkach szczególnych Trybunał może postanowić, że każda ze stron poniesie własne koszty. Natomiast art. 69 § 4 akapit pierwszy regulaminu stanowi, że państwa członkowskie, które wstąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty.

166 W świetle okoliczności powstania niniejszego sporu należy obciążyć każdą ze stron, jak również Republikę Francuską własnymi kosztami.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

1) Wyrok Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 7 czerwca 2006 r. w sprawie T-613/97 UFEX i in. przeciwko Komisji zostaje uchylony, po pierwsze, w części, w jakiej stwierdza on nieważność decyzji Komisji 98/365/WE z dnia 1 października 1997 r. w sprawie rzekomej pomocy udzielonej SFMI-Chronopost przez Francję w zakresie, w jakim stwierdza ona, że ani wsparcie logistyczne i handlowe udzielone przez La Poste swojej spółce zależnej, mianowicie SFMI-Chronopost, ani przeniesienie klientów usługi Postadex nie stanowią pomocy państwa na rzecz SFMI-Chronopost, a po drugie, w części, w jakiej określa on w związku z tym rozkład kosztów postępowania.

2) Skarga wniesiona do Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich zarejestrowana pod numerem T-613/97 zostaje oddalona.

3) Każda ze stron oraz Republika Francuska ponoszą własne koszty.

Podpisy